

Hannes Leppäkoski (sukukirjan taulut 11 ja 458)

Kirje hänen pojalleen Veikolle ja pojanpojille Urpolle ja Ilarille 42 vuotta sitten, kirjeen lopussa on henkilöitten nimiä ja sukutaulujen numeroita)

Ojakkala 30.12.1963

Rakkaat Veikko, Urpo ja Ilari!

Rakas sydämellinen kiitos lähetyksestänne Irman tuomana. Kiitokseni Joulutervehdyksestä. Vuoden viimeistä edellinen päivä on kulumassa ja toimet vuoden osalta tulee tehdyksi, sen kuluessa on paljon tapahtunut. Kiitokseni kaikesta mitä olen Teiltä saanut päättyvän vuoden aikana, kun myös aikaisempina aikoina, murheen ja ilon aikoina, joita on ollut ajan varrella.

Joulujuhlamme on mennyt kotoisissa oloissa radiosta Jouluaiheista ohjelmaa kuunnellen ja siitä virvoitusta saaden. Tapanin päivänäkin tuli niin arvokas Perhe-kirkko-Jumalanpalvelus sieltä vanhasta kirkosta lähetettynä, nuorempi kuulijakin sitä jaksoi varmaan hyvin seurata. Tapanin iltapäivällä olimme kolmisin Veijon perhettä tervehtimässä, Arvi oli toimessa, ei voinut tulla. Hyvin heillä jaksettiin ja oli Joulujuhlan muistoissa jokaista hyvin muistettu, kuten meitäkin. Niinpä minuakin lapseni kaikki hyvin muistivat. Luonto oli talvinen, joskaan ei paljon kylmää, maa oli puhtaan lumen peittämä. Nyt eilen alkoi olla sumuista ja sataa vettä, jatkuen edelleen, on jo maata paljon näkyvissä.

Terveiset myöskin Hirvihaarasta, olin siellä Veijon kanssa 15 p. Ainin 60 v. päivien muisteloissa, joulun läheisyyden vuoksi ei Hella ja Maire lähteneet. Olihan siellä joukkoa koolla, vaikka kaikki ei voineet saapua. Vilman kerrottiin olevan sairaana, tyttärensä oli miehensä kanssa. Radiosta on myöskin saatu kuulla aikaisempia Joulun viettoon liittyviä tapoja. Minäkin olen muistellut Jouluamme 70 v. sitten, vietimme ensimmäistä joulua omassa vasta valmistuneessa kodissamme, olin vajaa 7 v., meitä lapsia oli kolme. Kaikki oli puhdasta uutta, lattia ja katto puhtaat höylän jäleltä, kuten ovikin, seinät veiston jäljeltä puhtaat. Lattiata peitti puhdas olkikerros, jossa loikoiltiin. Olkien käyttö jäi pian pois, palovakuutuksen kieltäessä olkien käyttämisen. Katossa riippui pieni kuusi, kattolamppua ei vielä ollut, muurin reunalla ylhäällä seinälamppu, joka siitä hyvin valaisi. Jouluaaterian antimet ei olleet niin monipuoliset kuin nykyään, riittävät kumminkin. Ennen aterian alkua isä luki Jouluevankeliumia, lukeminen kävi häneltä heikosti, koulua ei mitään käynyt, vain rippikoulun, juhlavampaa se oli kuunnella hänen hidas lukunsa, tämä kaunis tapa jäi pois myöhemmin. Jouluaateriaa ei korjattu pois, siitä oli tilaisuus syödä, milloin mieli niin tehdä. Jouluyö valvottiin, kirkkoon lähdettiin 4 aikaan, piti ehtiä kirkolle ennen hevosten tuloa. Lunta oli paljon, tien sivussa kulkeminen oli lumen vuoksi vaikea. Kirkossa myös pääsi hyvään paikkaan, kun ehti varhain. Kirkossa oli paljon valoa kolme kattokruunua, joissa paljon kynttilöitä, jokaisessa pilarissa oli 3 kynttilää, myös oli kynttilöitä saarnatuolissa, alttarilla sekä urkuparvella.

Ensimmäisenä Jouluna ei kai kirkossa ollut, muuta jos minä isäni kanssa, äidin oli aina jätävä kotiin pienempien lasten kanssa. Lukea jo silloin osasin, vaikka en ollut koulussa ollut. Seuraavana vuonna Joulun jälkeen olin kerran kiertokoulussa, 4 viikkoa joka koulu oli Sukulassa asti, kai 4 klm-matka, suksia ei ollut, ainoastaan omatekoiset parafiinitynnyrin laitaista tehdyt metr. mittaiset, käyden matka tehtiin, ei ollut suksia toisillakaan. Kiertokoulussa useammat lukemisen taitoa aakkosista opettelivat.

Isäni oli myös kirkossa helmik. 1899 kun helmikuun manifestia yritettiin lukea, lukemisesta ei tullut mitään, seurakunta lauloi virttä Jumala ompi linnamme, päästyään loppuun, alkain veisua alusta uudelleen, kanttori oli mukana säestäen. Niin oli nuoren pastorin jätettävä luku ja poistuttava saarnastuolista.

Vuosivaihteessa 1900 oltiin kirkossa keskiyöllä, menin jo illalla enoni (äitini vanhin veli) luokse, josta yöllä oli lyhyt mennä kirkkoon. Isäni tuli vasta yöllä, en sitä kirkossa nähnyt. Alttariseinälle oli asetettu kellolaitteella toimiva taulu jossa numerot 1899, kun kirkonkelloilla alettiin soittaa klo 24, vaihtui taululle numerot 1900, entinen numero meni peittoon, uusien numerojen tullessa tilalle. Kirkosta menin jälleen enoni perheen mukana loppuyötä viettämään.

Kotopaikallani 70 v. sitten oli vaan tupa ja kamari, 1917 lisättiin suurempi kamari ja keittiö, viimeksi mainittu erikoisesti Hilmaa varten. Yhdessä he ovat nyt asuneet siellä olevat 3 sisarusta. Hilma ja Ida kansaneläkkeen turvin Ainon ollessa toimessa Helsingin kaupungin vanhainkodissa, entisessä tehtailija K. Holmbergin rakennuttamassa kartanossa.

Nyt viime syksynä on Reino veljeni rakennuttanut vinttiin kamarin makuuhuoneeksi. Hän kun on sairastellut, pitää nyt jättää toimi (55 v.), sairaaloinen hän on aina ollut. Paikka on ollut kahdesti haettavana. Ensikerralla valituksi tullut, käytyään katsomassa, ei ottanut tointa vastaan. Toisen ilmoituksen jälkeen oli valittu ja käynyt katsomassa, Reinolla ei silloin 15 p. ollut vielä tietoa siitä, ottaako toimen vastaan. Vaimonsa hoitaa edelleen kylän postitoimiston hoitajan tehtäviä, kuten tähänkin asti. Pojista vanhin on armeijassa rannikkotykistössä, pääsee kai helmik. Siviiliin. Hyvin oli kunnostautunut, oli 2 nauhaa(?) takin rintap., nuorin kai menee nyt helmikuussa vapaaehtoisena armeijan rulliin, en muistanut kysyä mihin pääsee, hän haki ilmavoimiin, on-kylän ammattikoulussa viilausopin linjalla.

Hella sai 27 p. vaikean niskasärlyn, ei ollut hyvä olla muuta kuin levossa. Tänään on nyt jo päässyt vähän liikkeelle, toivottavasti tervehtyy.

Johan tätä kirjoitettua kylläksi asti.

Oikein hyvää alkavaa uutta vuotta Teille yhteisesti toivomme. Yhteiset terveisemme siis vaan, kirj. Rakkaasti tervehtien Isä.

Kirjeen henkilöt

Hannes Leppäkoski (sukukirjan taulut 11 ja 458)

Veikko (490), Urpo (490) ja Ilari ((495) Leppäkoski

Hella ja Arvi Heinonen (488)

Irma Heinonen (Lindh)(489)

Veijo ja Maire Leppäkoski (496)

Aino Leppäranta (11)

Vilma Routakorpi ((Leppäranta) (11, 529)

Helinä Kohvakka (Routakorpi) (530)

Vihtori Anselm Leppäranta (11)

Maria Leppäranta (Lindroos) (11)

Hanneksen eno (Sinisalo?)

Hilma, Ida ja Aino Leppäranta (11)

Reino ja Maija Leppäranta (11, 532)

Pekka (532) ja Risto (534) Leppäranta